

**Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku - družstvo, Banská Bystrica
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav
živočíšnej výroby, Nitra**

**Slovenská poľnohospodárska univerzita, Nitra
Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik
Slovenský zväz chovateľov, Bratislava**

Bonitačný kľúč

Pre veľkopočetné populácie oviec

Apríl 2024

(platný od 12.4.2024)

Preambula

- * Podľa bonitačného kľúča sú hodnotené všetky plemenné barany a plemenné a chovné ovce.
- * Podmienkou ohodnotenia baranov na Nákupnom trhu (NT) je pridelenie hodnotenia každému sledovanému znaku a dosiahnutie požadovanej hmotnosti (minimálna hmotnosť znížená o 5 kg). Hmotnosť aukčných baranov jednotlivých plemien je uvedená v tabuľke štandardných hmotností.
- * Bez ohodnotenia ktoréhokoľvek znaku nemôže byť baran predvedený na NT resp. nemôže byť ohodnotený a mať pridelenú výslednú triedu.

ZOZNAM PLEMIEN OVIEC

CIGÁJA	C
ILE DE FRANCE	IF
LACAUNE	LC
SLOVENSKÁ DOJNÁ OVCA	SD
SUFFOLK	SF
ZOŠLACHTENÁ VALAŠKA	ZV

Plemená s kombinovanou úžitkovosťou

a) so zameraním na produkciu mlieka

Hodnotenie				
	<i>plodnosť*</i>	<i>vlna</i>	<i>mlieková úžitkovosť***</i>	<i>exteriér</i>
Body	1 - 5	xx	xxx	0 - 5
Koef. významnosti	5	xx	xxx	4
Max. počet bodov	25	10	45	20

b) so zameraním na produkciu mäsa (nedojné typy)

Hodnotenie					
	<i>plodnosť*</i>	<i>intenzita rastu**</i>	<i>vlna</i>	<i>Index MLLT + PT****</i>	<i>exteriér</i>
Body	1 - 5	x	xx	xxx	0 - 5
Koef. významnosti	6	x	xx	xxx	4
Max. počet bodov	30	20	10	20	20

* Ukazovateľ „plodnosť“ sa hodnotí na základe „kódu plodnosti“.

** Ukazovateľ „intenzita rastu jahniat“ sa hodnotí na základe PDP jahniat od narodenia do veku 80 – 120 dní pri ovciach so zameraním na produkciu mäsa.

*** Mlieková úžitkovosť sa hodnotí na základe mliekovej úžitkovosti matiek.

**** Index MLLT + PT je vypočítaný na základe objektívne nameranej hrúbky najdlhšieho chrbtového svalu (MLLT a podkožného tuku (PT)). Ak pri niektorom plemene oviec alebo jedincovi nie je možné stanoviť index MLLT + PT, pridelia sa body za osvalenie, ktoré sa hodnotí na základe subjektívneho hodnotenia osvalenia zvieratá.

Plodnosť – zaradenie podľa kódu plodnosti

Otec	jedináčik	0
	z viacpoč. vrhu	1
Matka	jedináčik	0
	z viacpoč. vrhu	1
Potomok	jedináčik	1
	z viacpoč. vrhu	3

Intenzita rastu

Označenie	Body
+++	20 bodov
++	15 bodov
+	10 bodov
N	5 bodov
NN	0 bodov

Body sa pridelujú na základe odchýlky od priemeru v rámci plemena

Index MLLT + PT

Označenie zvierťa	Zaradenie podľa Index MLLT+PT	Počet pridelených bodov*
+++	20 % jedincov s najvyšším indexom	20 bodov
++	21 – 60 % jedincov	15 bodov
+	61 – 90 % jedincov	10 bodov
-	91 – 100 % jedincov	5 bodov

* Platí pre plemená s kombinovanou úžitkovosťou so zameraním na produkciu mäsa (nedojné typy)

Vlna – hodnotí sa minimálne v 3 mesačnom raste

Znak	Požadovaný	Prípustný	Nežiaduci
Sortiment (s)	5	3	0
Charakter (ch)*	5	3	0
Spolu bodov	10	6	0

* Pri charaktere vlny sú zrážky bodov (- mínus) pri defektoch nasledovné:

C: čierny vlas (č)

- 1 bod
- 2 body

ak viac prípadné vyradenie posúdi komisia

ZV: mŕtvy vlas (γ)

- 1 bod
- 2 body

ak viac prípadné vyradenie posúdi komisia

* Ak pri charaktere vlny posúdi hodnotiteľ, že niektorá vlastnosť vlny je nevyhovujúca, alebo zistí iné defekty strhne jeden resp. dva body.

Sortiment vlny

Plemeno	Sortiment	Body
C	C, CD	5
	BC	3
	ostatné	0
ZV	D, DE	5
	CD	3
	ostatné	0

Hmotnosť baranov v 1. roku - je iba informačný ukazovateľ, nie je zahrnutý do bonitačného kľúča.

Mlieková úžitkovosť*

Označenie zvierťa	Počet pridelených bodov
+++	45 bodov
++	35 bodov
+	20 bodov
N	5 bodov

* Pri prideľovaní bodov jarkám a aukčným baranom sa vychádza z mliekovej úžitkovosti matiek

Exteriér

Označenie	Body
<i>Vynikajúci</i>	20 bodov
<i>Nadpriemerný</i>	16 bodov
<i>Priemerný</i>	12 bodov
<i>Podpriemerný</i>	8 – 4 body
<i>Nevyhovujúci</i>	0 bodov

Výsledná trieda

Výsledná trieda	Plemenné ovce	Chovné ovce
<i>ER</i>	od 85 do 100	od 41 do 45
<i>EA</i>	od 70 do 84	od 35 do 40
<i>EB</i>	od 55 do 69	od 31 do 34
<i>I. trieda</i>	od 40 do 54	od 26 do 30
<i>II. trieda</i>	od 25 do 39	od 21 do 25
<i>Vyradené</i>	menej ako 25	menej ako 21

Plemená mäsové

Hodnotenie					
	<i>plodnosť*</i>	<i>intenzita rastu**</i>	<i>vlna</i>	<i>Index MLLT + PT***</i>	<i>exteriér</i>
Body	1 - 5	x	xx	xxx	0 - 5
Koef. významnosti	6	x	xx	xxx	4
Max. počet bodov	30	25	5	20	20

* Ukazovateľ „plodnosť“ sa hodnotí na základe „kódu plodnosti“.

** Ukazovateľ „intenzita rastu jahniat“ sa hodnotí na základe PDP jahniat od narodenia do veku 80 – 120 dní.

*** Index MLLT + PT je vypočítaný na základe objektívne nameranej hrúbky najdlhšieho chrbtového svalu (MLLT) a podkožného tuku (PT). Ak pri niektorom plemene oviec alebo jedincovi nie je možné stanoviť index MLLT + PT, pridelia sa body za osvalenie, ktoré sa hodnotí na základe subjektívneho hodnotenia osvalenia zvieratá.

Plodnosť – zaradenie podľa kódu plodnosti

Otec	jedináčik	0
	z viacpoč. vrhu	1
Matka	jedináčik	0
	z viacpoč. vrhu	1
Potomok	jedináčik	1
	z viacpoč. vrhu	3

Intenzita rastu

Označenie	Body
+++	25 bodov
++	20 bodov
+	15 bodov
N	5 bodov
NN	0 bodov

Body sa pridelujú na základe odchýlky od priemeru v rámci plemena

Index MLLT + PT

Označenie zvieratá	Zaradenie podľa Index MLLT+PT	Počet pridelených bodov*
+++	20 % jedincov s najvyšším indexom	20 bodov
++	21 – 60 % jedincov	15 bodov
+	61 – 90 % jedincov	10 bodov
-	91 – 100 % jedincov	5 bodov

Vlna – hodnotí sa minimálne v 3 mesačnom raste

Znak	Požadovaný	Prípustný	Nežiaduci
<i>Sortiment (s)</i>	3	2	0
<i>Charakter (ch)*</i>	2	1	0
Spolu bodov	5	3	0

* Ak pri charaktere vlny posúdi hodnotiteľ, že niektorá vlastnosť vlny je nevyhovujúca, alebo zistí iné defekty strhne jeden resp. dva body.

Sortiment vlny

Plemeno	Sortiment	Body
IF	2A, A	3
	AB, B	2
	ostatné	0
SF	BC	3
	B, C	2
	ostatné	0

Hmotnosť baranov v 1. roku - je iba informačný ukazovateľ, nie je zahrnutý do bonitačného kľúča.

Exteriér

Označenie	Body
<i>Vynikajúci</i>	20 bodov
<i>Nadpriemerný</i>	16 bodov
<i>Priemerný</i>	12 bodov
<i>Podpriemerný</i>	8 – 4 body
<i>Nevyhovujúci</i>	0 bodov

Výsledná trieda

Výsledná trieda	Plemenné ovce	Chovné ovce
<i>ER</i>	od 85 do 100	od 41 do 45
<i>EA</i>	od 70 do 84	od 35 do 40
<i>EB</i>	od 55 do 69	od 31 do 34
<i>I. trieda</i>	od 40 do 54	od 26 do 30
<i>II. trieda</i>	od 25 do 39	od 21 do 25
<i>Vyradené</i>	menej ako 25	menej ako 21

Plemená dojné

Hodnotenie				
	<i>plodnosť*</i>	<i>vlna</i>	<i>mlieková úžitkovosť**</i>	<i>exteriér</i>
Body	1 – 5	xx	xxx	0 - 5
Koef. významnosti	5	xx	xxx	4
Max. počet bodov	25	5	50	20

* Ukazovateľ „plodnosť“ sa hodnotí na základe „kódu plodnosti“.

** Mlieková úžitkovosť sa hodnotí na základe mliekovej úžitkovosti matiek.

Plodnosť – zaradenie podľa kódu plodnosti

Otec	jedináčik	0
	z viacpoč. vrhu	1
Matka	jedináčik	0
	z viacpoč. vrhu	1
Potomok	jedináčik	1
	z viacpoč. vrhu	3

Mlieková úžitkovosť

+++	50 bodov
++	35 bodov
+	20 bodov
N	5 bodov

Vlna – hodnotí sa minimálne v 3 mesačnom raste

Uznané sú modifikácie čierna a biela u plemien lacaune. Bahnice s povolenou čiernou modifikáciou môžu pôsobiť v ŠCH a RCH, pričom plemenné barany s povolenou čiernou modifikáciou môžu pôsobiť len v úžitkových chovoch.

Znak	Požadovaný	Prípustný	Nežaduci
Sortiment (s)	3	2	0
Charakter (ch)*	2	1	0
Spolu bodov	5	3	0

* Ak pri charaktere vlny posúdi hodnotiteľ, že niektorá vlastnosť vlny je nevyhovujúca, alebo zistí iné defekty strhne jeden resp. dva body.

Sortiment vlny

Plemeno	Sortiment	Body
LC	AB, B	3
	A, BC	2
	ostatné	0
SD	B - CD	3
	AB, D	2
	ostatné	0

Hmotnosť baranov v 1. roku - je iba informačný ukazovateľ, nie je zahrnutý do bonitačného kľúča.

Exteriér

Označenie	Body
<i>Vynikajúci</i>	20 bodov
<i>Nadpriemerný</i>	16 bodov
<i>Priemerný</i>	12 bodov
<i>Podpriemerný</i>	8 – 4 body
<i>Nevyhovujúci</i>	0 bodov

Výsledná trieda

Výsledná trieda	Plemenné ovce	Chovné ovce
<i>ER</i>	od 85 do 100	od 41 do 45
<i>EA</i>	od 70 do 84	od 35 do 40
<i>EB</i>	od 55 do 69	od 31 do 34
<i>I. trieda</i>	od 40 do 54	od 26 do 30
<i>II. trieda</i>	od 25 do 39	od 21 do 25
<i>Vyradené</i>	menej ako 25	menej ako 21

Plemenný štandard hmotnosti bahníc, plemenných a aukčných baranov (v kg)

Hmotnosť bahníc	C	55 kg
	LC	65 kg
	ZV	50 kg
	SD	60 kg
	IF	70 kg
	SF	70 kg

Hmotnosť plemenných baranov	C	75 kg
	LC	85 kg
	ZV	70 kg
	SD	80 kg
	IF	100 kg
	SF	100 kg

Minimálna hmotnosť aukčných baranov	C	60 kg
	LC	65 kg
	ZV	55 kg
	SD	60 kg
	IF	70 kg
	SF	70 kg

Štandardné hmotnosti jahniat pri uliahnutí podľa pohlavia a veľkosti vrhu (v kg)

Veľkosť vrhu	Pohlavie	C, LC, SD	ZV	Mäsové IF, SF
<i>Jedináčik</i>	jahnička	3,6 kg	3,4 kg	3,9 kg
	baránok	3,8 kg	3,7 kg	4,2 kg
<i>Dvojičky</i>	jahnička	3,0 kg	2,8 kg	3,1 kg
	baránok	3,2 kg	3,0 kg	3,3 kg
<i>Trojičky a viac</i>	jahnička	2,1 kg	2,0 kg	2,1 kg
	baránok	2,4 kg	2,1 kg	2,4 kg

